

REDACTIA:
și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2

Art colii și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurese, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINECA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:
PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.

PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂTATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.

Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 286.

Nr. 2140/1910.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orășii-Mari, Ienopolei și al Hălmaგიului, precum și al părților adnexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și popor și iubiților deputați ai Sinodului nostru eparhial: dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă!

Cu provocare la §§-ii 89 și 90 din Statutul Organic, convocăm Sinodul nostru eparhial ordinar al diecezei Aradului la biserica Noastră catedrală de aici pe **Dumineca Tomii, adică pe 25 Aprilie (8 Maiu) a. c.**, oarele 9 dimineata, în care zi, după săvârșirea serviciului divin, va urma deschiderea Sinodului în sala mare a Seminarului diecezan.

Ceeace se aduce la cunoștința tuturor P. T. D. deputați spre orientare.

Arad, la 10/23, Aprilie 1910.

Al tuturor binevoitor

Ioan I. Papp m. p.,
Episcop.

Notă. Îndatorați prin concluzul Nr. 44 al Sinodului eparhial din 1901, aducem la cunoștința Domnilor deputați sinodali, căci nici un concediu nu se acordă fără de cuvenita motivare și dovadă a cererii de concediu, urmând a se procede în caz contrar întru toate conform ultimelor dispozițiuni din §. 59 al Regulamentului afacerilor interne.

Nr. 2000/1910.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al Aradului, Orășii-Mari, Ienopolei și al Hălmaგიului, precum și al părților adnexate din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparhia Aradului, dar și pace dela Dumnezeu Tatăl, și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhierescă.

„Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi, vieață dăruindu-le“.

Troparul Praznicului.

Jubiților creștini și fii sufletești!

Sărbătorim de veacuri aceasta mărită și sfântă zi, și dacă ne vom întreba, precum se și întreabă creștinul cugetător, care să fie îndemnul acestei mari prăznuri? care se face și în coliba săracului, întocmai ca și la curțile boierilor și ale împăraților; dacă ne vom întreba: care să fie motivul bucuriei și a veseliei sufletești, care a străbătut inimile și se exprimă în fețele pruncilor nevinovați, întocmai ca și în fețele bătrânilor, astfel în fețele voastre, cari a-ți venit din apropiere și din depărtare la sfânta prăznurire, întocmai cași în fețele aceloră, cari din deosebite pricini nu au putut veni la sfânta biserică, noi putem răspunde cu psalmistul, că ne bucurăm și ne veselim astăzi de aceea, pentru că: „*Aceasta este ziua, care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa*“¹⁾ dar și mai pe scurt și mai lămurit răspundem cu cântarea tropariului, pus în fruntea acestei pastorale, adică cu aceea cântare dulce, care a răsunat astăzi și la noi, ca și în toate biseri-

¹⁾ Ps. 117 v. 23.

cile noastre, vestind tuturor creștinilor și necreștinilor dela o margine de lume până la cealaltă, dela răsărit până la apus și dela miazănoapte până la miazăzi, că „*Hristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte călcând și celor din mormânturi, vieață dăruindu-le*“.

Cât de grea a fost îndeplinirea acestei opere de răscumpărare, ne arată sfânta evanghelie și deosebi, părțile cetite din ea la sfintele patimi, din cari ne încredințăm, că deși Mântuitorul Hristos în cursul petrecerii sale pe pământ, nu a încetat a învăța lumina, adevărul și dreptatea; a vestit credința, dragostea și nădejdea; deși cu puterea dumnezeirii sale a dat orbilor vedere, bolnavilor vindecare; de și a curățit pe cei leproși, a eliberat pe cei robiți, a mângăiat pe cei întristați și a rădicat pe cei căzuți; deși astfel dupăcum singur mărturisește despre sine: *am făcut lucruri întru ei, care nime altul nu le-a făcut*²⁾, — totuși scopul trimiterii și venirii sale, adecă aducerea împărăției lui Dumnezeu pe pământ, a păcii și a dragostei evanghelice, — nu a putut-o îndeplini, decât prin patima sa de bunăvoie, prin răstignirea, moartea și îngroparea sa și prin mărita sa înviere de a treia zi.

Și numai astfel și-a putut îndeplini chemarea sa — de aceea, pentru că poporul evreesc și mai marii lui, nu voiau să creadă, că lucrurile cari le face Hristos — le face cu puterea dumnezeirii sale, deci nu voiau să creadă, că el este trimisul lui Dumnezeu, și că el este Mesia, despre a cărui venire au prorocit prorocii cu veacuri înainte. Și nu voiau să creadă una ca aceasta nici de aceea, pentru că ei, orbiți de pofta de mărire și stăpânie proprie, așteptau cu dor ferbinte un Mesie pământean, un atare Mesie, care să-i elibereze de sub stăpânirea Romanilor și care subjugând toate alte neamuri și sămînții de pe pământ, să le aducă sub stăpânirea lor, adecă le trebuia un Mesie, care să le facă o împărăție jidovească.

Când apoi au văzut, că o asemenea așteptare este zădarnică; când au înțeles archiereii și farizeii veacului acelaia, că în calea sa din urmă spre Ierusalim, Mântuitorului Hristos i-s'a făcut primirea ca și unui împărat; că a fost întâmpinat cu ramuri și cu stâlparei de finic, și că mulțimea popoarelor așternându-și vestmintele sale îi strigă: *osana! fiului lui David, bine este cuvântat cel ce vine întru numele Domnului, osana! întru cei de sus*³⁾, când au mai înțeles acei archierei și farizeii, că la intrarea lui Hristos în Ierusalim s'a mișcat toată cetatea, adecă tot poporul din cetate, și că nu numai învățăceii săi îl mărturiseau, că este Hristos împăratul cerurilor, dar și însăși gloatele însoțitoare, întrebate

cine este acesta? au răspuns fără șovăire, că *Acesta este Isus prorocul, cel din Nazaret Galileii*⁴⁾; când archiereii și farizeii au mai văzut și înșiși cu ochii lor, că *Hristos intrând în biserica de acolo, a scos pe toți ceice vindea deau și cumpărau, că a răsturnat mesele schimbătorilor de bani și scaunele celor ce vindeau porumbi*⁵⁾, când au mai înțeles și aceea, că numărul evreilor, cari cred în Hristos, crește tot mai tare în urma minunilor făcute de el, în auzul și la vederea lumii, deosebi în urma minunilor necuprinse de mințea omenească, făcute de Hristos prin învierea lui Lazar, cel mort de 4 zile; și când astfel s'a convins, că precum nu eră și nu este putere lumească, carea să poată înăduși căldura și să întunece lumina soarelui, tot astfel nu eră putere, care să împedecă poporul dela ascultarea și primirea învățătorei lui Hristos, acei archierei și farizeii s'au adunat în sobor, și conduși de dūhul diavolesc al răzbunării, au luat hotărîrea: să-l prinză și să-l omoară pe Hristos, ca nu cumva crezând întru el tot poporul, să vină Romanii să le ia stăpânirea și puterea din templu și biserică.

Iată dară iubiților, cum se țese firul stângăriei unei vieți nevinovate, iată că Hristos soarele dreptății, care a arătat neamului omenesc calea mântuirii și a fericirii, devine prins, devine legat și dat în judecată ca și un făcător de rele și încă pentru motivul, că *turbură poporul învățându-l prin toată Iudea, începând din Galileia până în Ierusalim*⁶⁾.

Da, Hristos devine prins, devine purtat dela Ana la Caiafa și dela Pilat la Irod, și deși pe lângă toate ispitirile și bătăile ce i-s'au aplicat nu l-a aflat vinovat nici Sinedrionul jidoveesc nici Caiafa, archiereul anului acelaia, nici Pilat guvernatorul provinciei aceleia și nici însuși Irod, cu care Pilat se împăcase în cursul divanușii, totuși numitul guvernator nu a slobozit pe Hristos, ci după fatul soborului și după dorința cărturarilor și a farizeilor l-a dat pe mâna gloatelor jidovești, cari nu numai că l-au bătut și încununat cu spini, ci cu călcarea legii lor, l-au și pironit pe cruce, moartea cea de ocară a veacului acelaia.

Astfel călcătorii de lege au răstignat pe Hristos și i-au omorît trupul, dar n'au putut să-i omoară și sufletul; n'au putut să răstignească adevărul și dreptatea, nici să stângă lumina și vieața, deci: deși au răstignit pe Hristos omul, n'au putut răstigni pe Hristos Dumnezeu, care deși îngropat ca și un mort, a înviat a treia zi ca un Dumnezeu, călcând cu moartea sa moartea, și dând înviere și vicață și elor din mormânturi, prin ce s'a împlinit și prorocia,

²⁾ Ioan c. 19. v. 24.

³⁾ Mateiu c. 21 v. 9.

⁴⁾ Luca c. 19. v. 41—44.

⁵⁾ Luca cap. 23 v. 5.

cu care Mântuitorul Hristos, pregătindu-și învățaceii despre cele ce-l așteptă, le-a zis: „Amin, amin zic vouă, că voi veți suspină, iar lumea se va bucura și voi vă veți întrista; iar întristarea voastră se va preface în bucurie“.⁶⁾

Jubiților creștini și fii sufletești!

Cunoscând acum însemnătatea zilei, va înțelege fieștecare dintre voi, că bucuria și veselie de astăzi a sufletului nostru, este urmarea legăturii noastre cu Dumnezeu Tatăl cel mare, dela care vine darul și binecuvântarea, pentru că el a suflat în noi duh din duhul său, și ne-a dat mintea deșteaptă și voința liberă, ca să înțelegem și să putem face binele și prin aceasta să ne facem desăvârșiți, ori măcar să ne apropiem de desăvârșirea, pentru care suntem aduși din neființă la ființă.

Dându-ne deci seamă de aceasta legătură, precum se și cuvine creștinului, veniți să ne închinăm nainte de toate împăratului nostru Dumnezeu și să-i aducem mulțumita noastră verbinte pentru că ni-a dat nouă și întreg neamului creștinesc mântuirea prin Isus Hristos Domnul nostru și ne-a învrednicit a ajunge cu pace această mărită și sfântă zi, această primăvară nouă a sufletului, această înnoire și întărire a nădejdei vieții și învierii noastre. Veniți să ne închinăm și să cădem la însuși Hristos împăratul și Dumnezeu nostru, care cu patima sa întunecat soarele și cu lumina învierii sale a luminat toate, și luându-și fiecare dintre voi partea cuvenită din bucuria zilei, să ne luminăm cu prăznuirea, adevărată să luăm învățătura trebuincioasă scopului vieții noastre creștinești.

Și din sfântul praznic de astăzi, ce alta învățătură mai potrivită am putea lua decât aceea, de a ne pune în vedere faptul, că binele și fericirea vieții vremelnice, stă din pacea și îndestulirea omului cu statul său; iar acest mare dar, cercă intrare și statornicie numai în casele și familiile, unde a străbătut lumina cunoștinței și cinstirii de Dumnezeu; acolo, unde din dragoste nefățarnică urmată din credința adevărată, stăpânește curățenia vieții familiare trupești și sufletești; deci binele și fericirea o poți afla în casele și familiile, unde oamenii se îngrijesc de trebuințele vieții sufletești întocmai cași de cele trupești, ca astfel să dea probe, că sunt pătrunși de adevărul sfintei Scripturi, „că de-ar iubi omul lumea toată, și își va pierde sufletul, nimic nu-i folosește.“⁷⁾

Ca să înțelegeți și mai bine acest adevăr, nu aveți decât să vă cugetați la nestatornicia firii și judecății omenești, cum astăzi te sărută și mâne te vinde; cum astăzi te înalță și mâne te umilește și cum astăzi te întâmpină cu osana, iar mâne strigă: „Răstignește-l, răstignește-l!“

De aceea, ce învățătură mai potrivită v'as putea da voaună astăzi spre ajungerea scopului vieții creștinești, decât să vă zic cu apostolul neamurilor: „Umblați ca fiii luminei, cercând ce este bine plăcut Domnului, căci roada duhului este întru toată bunătatea și dreptatea și adevărul. Socotiți dreptăcea, cum să umblați cu pază, nu ca niște neînțelepți, ci ca cei înțelepți, căci zilele rele sunt și tot ce se face la întunec, de lumină se vedește“.⁸⁾

Mai punându-vă în vedere și adevărul, „că fără credință nu este cu putință a plăcea lui Dumnezeu“, vă zic vouă: „Nu vă nădăduiți spre boieri, spre fiii oamenilor, întru cari nu este mântuire, ci cultivați și sporțiți în inimile voastre în măsură tot mai mare, credința în Dumnezeu și în ajutorul darului său, iar aceasta credință să o arătați prin faptele milii și a dragostei creștinești, nu numai pentru că credința fără fapte este moartă, întocmai ca trupul fără suflet,⁹⁾ ci și pentru că dragostea este plinirea legii.

Ca să le puteți îndeplini toate acestea, să cercetați sfânta biserică în Dumineci și sărbători, pentru că acolo se vestește cuvântul lui Dumnezeu, de care sufletul creștinesc are mai mare trebuință, decât ce are trupul omenesc de îmbrăcăminte și de hrana de toate zilele.

Vă îndemn, să puneți tot mai mare preț pe creșterea și învățarea fiilor și fiicelor voastre în lumina cunoștinței de Dumnezeu și în sporirea cunoștințelor pentru ajungerea scopului vieții creștinești, iar pentru susținerea școlii și bisericeii, să nu vă substrați dela nici o jertfă, pentru că nici un ideal, prin urmare nici fericirea omului nu se poate ajunge fără jertfă, iară mărirea jertfei, trebuie să fie corespunzătoare scopului urmărit.

După toate acestea rugând pe Dumnezeu părintele luminelor, să primească sfintele rugăciuni și darurile ce s'au adus și s'au sfințit, îl rog totodată: să îndrepte pașii voștri spre ascultarea și plinirea poveștelor sfintei Evanghelii, ca astfel să aveți parte de darul și binecuvântarea cerească, de bine și fericire în casele și în familiile voastre, în lucrurile și întreprinderile voastre și să vă învrednicească a petrece cu pace și a ajunge cu bucurie încă la mulți ani

⁶⁾ Ioan cap 16 v. 20.
⁷⁾ Mat. c. 16 v. 26.

⁸⁾ Efeseni c. 5. v. 9. și 13.
⁹⁾ Iacov II. 26.

prea luminata zi a sfintei învieri a Domnului, Amin.

Arad, la sfintele sărbători ale Învierii Domnului din 1910.

Al vostru tuturor
de binevoitor

Joan J. Papp m. p.,
Episcopul Aradului.

Internatul din Beiuș.

Forul cel mai înalt al diecezei noastre — sinodul eparhial — în scurt timp își va ține ședința sa, când va avea să controleze toată activitatea dezvoltată de corporațiunile noastre bisericești după anul expirat. Cu acel prilej — cred — nu va fi lucrul cel din urmă, ca Venerab. sinod parohial să se oprească la stările internatului din Beiuș în anii din urmă.

Cunoscând bine viața aceluia internat, fiecare poate afla că epoca de aur a celui modest internat, ajutat de bisericuțele dela sate, au fost anii primi ai inaugurării sale 1899—1902, când în lăuntru domină un simț riguros de disciplină apreciat de superioritatea mijlocită și nemijlocită a internatului.

În acei ani începători domină o disciplină severă, care de multeori trecea marginile iertate, dar se învăța bine, se da vipt bun, se cântă cu tânărima în internat în chor. În acei ani s'au scos elevii noștri din obligațiunea de a merge la biserică la gr. cath. și li s'a servit regulat utrenie în capela internatului și se țineau și esortări la nivel înalt.

Anii aceia au făcut ca tinerimea studiosă se învețe religia cum i-se cuvine unui student, ce poate nu va mai avea prilej să se ocupe cu lucruri teologice. „Grecii,” cum li se zice orientalilor pe acolo atunci și-au creat o poziție destul de impunătoare, față cu cărturarii mulți de lege unită.

A urmat însă seria schimbărilor de rectori și receala conducătorilor din Beiuș. În curând să părăndară 4 rectori dintră cari nici unul na stat mai mult ca doi ani, prin ce de sine se înțelege internatul a suferit. Lucrurile frumoase ale începutului precum sunt informat nu sau putut continua parte din împrejurarea că toți rectorii — afară cred unul — au fost oameni laici, cari nefiind preoți n'au putut nici serviciile de dimineața a-le săvârși, prin ce capela internatului stă tot închisă și tânărima este lipsită de mângăerile religioase, — parte din împrejurarea că toți rectorii și catihetii au fost oameni fără praxă tineri abia trecuți peste cursurile teologice cari pe lângă aceasta nu putut face îngrijirea spirituală a tinerimei cum să recere la un internat confesional.

Cauzele că acest singur internat așa zicând în toată metropolia noastră nu-l putem încredința unui om potrivit vor fi — cred — restricțiile cari sunt legate cu postul și vecinica greșală, sgârcenia, de a nu da salar mai mare din care ar putea trăi un profesor la culmea chemării sale.* — Restricția cea dintâie e că catihetul — rector trebuie să fie om neînsurat iar preoți celibi abia sunt trei în toată metropolia, preoți căsătoriti iară nu se pot susține, căci în internat nu se poate da locuință la un catihet de acest fel.

Aceste restricțiuni fac ca elevii noștri să n'auibă catihet cum poate cere gimnasiul de Beiuș, unde sunt profesori mulți față de cari rectorul nostru trage puțin în cumpănă.

Ar fi deci un lucru foarte salutar ca Venerab. sinod eparhial să țină cont de aceste împrejurări și să caute a-i da postului de rector catihet o soluțiune salutară, care să satisfacă și cerințelor locale și dorințelor părinților care își duc pruncii la Beiuș. Achiziția norocoasă, ce-a făcut-o Ven. Consistor a Orăzii prin referentul mult promițător: Gh. Tulbure se potrivea de minune în postul de rector dela internatul din chestiune.

În interesul cauzei obștești, ar fi foarte de dorit ca conducerea să se deie unui preot potrivit greutateilor și responsabilității ce sunt legate de acel onorific post.

Un binevoitor.

Examinele de calificatiune învățătorească.

Atragem atențiunea candidaților de învățatori la următoarele dispozițiuni ale Regulamentului

Gererele pentru admitere la examen sunt a se adresa și prezenta Consistorului eparhial până la 1/1 mai, instruite cu următoarele documente în original

- extras din matricula botezaților;
- testimoniu despre studiile pregătitoare;
- absolutor sau testimoniile despre terminarea cursurilor pedagogice;
- eventual și alte doumente de serviciu.

Candidații pregătiți pe cale privată mai au să documenteze;

- că după absolvarea cursurilor pedagogice au servit cu succes cel puțin un an ca învățatori și b. că moralicește și trupește sunt neexceptionabili și apt pentru chemarea învățătorească.

Candidații cu 8 clase din școlile medii și clericii absolvenți au să documenteze că:

- au funcționat cu succes cel puțin 1 an ca învățatori, respective au instruat de sine în vre-o școală publică;

* Nu sgârcenia superiorității care n'are fond pentru internat ci lipsa dârniciei comunelor bisericești, anume acelor din Biharia, cari nu contribuiesc aproape cu nimic la susținerea internatului.

b.) că moralicește și trupește sunt neexcepționale și apti pentru cariera învățătoarească.

Pentru cazul, că candidatul ar fi întrerupt cursurile, ori dacă dela datul ultimului testimoniu școlar până la prezentarea la examen de calificare ar fi trecut mai mult de 2 luni, candidatul prin documente dela organele competente are să dovedească ocupațiile sale în acel interval de timp, precum și conduita morală.

Cererile intrate după termin nu se iau în considerare.

Programa

examenelor dela institutul ped.-teol. gr.-or. rom. din Arad

I. Cursul al IV-lea pedagogic.

Luni, în 10/23 maiu, se sistază prelegerile în curs IV pedagogic.

Joi, în 13/26 maiu, orele 8—12 a. m. examen din religie, pedagogie, constituție, aritmetică, geometrie, igienă.

Joi, în 13/26 maiu, orele 3—6 d. a. cant, tipic, muzică.

Vineri, 14/27 maiu, orele 8—12 a. m. limba română, maghiară, germană, fizică, economie și economie națională.

Vineri, 14/27 maiu, orele 3—6 d. a. examene private din c. IV ped. și examen de gimnastică cu cursurile I—IV ped.

Sâmbătă, 15/28 maiu, orele 8 a. m. conferință profesorală.

II. Examene scripturistice de calificare învățătoarească.

Sâmbătă, în 22 maiu (4 iunie), orele 8—12 a. m. pedagogie.

Sâmbătă, în 22 maiu (4 iunie), orele 3—7 d. a. limba română.

Luni, 24 maiu (6 iunie), orele 8—12 a. m. limba maghiară.

Luni, în 24 maiu (6 iunie), orele 3—7 d. a. limba germană.

Marți, în 25 maiu (7 iunie), orele 8—12 a. m. geometrie.

Marți, în 25 maiu (7 iunie), orele 3—7 d. a. desen.

Vineri, în 28 maiu (10 iunie), orele 8—9 a. m. geografie.

Sâmbătă, în 29 maiu (11 iunie), orele 2¹/₂ d. a. conferință profesorală.

III. Examene de curs.

Vineri, în 21 maiu (3 iunie), se sistază prelegerile.

Sâmbătă, în 22 maiu (4 iunie), orele 8—12 a. m. cant, tipic, muzică c. I—II ped. și c. I teologic.

Luni, în 24 maiu (6 iunie), orele 8—12 a. m. cant, tipic, muzică c. III ped. și c. II teol.

Marți, în 25 maiu (7 iunie), orele 8—12 a. m. cant, tipic, c. III teol.

Marți, în 25 maiu (7 iunie), orele 3—6 d. a. c. III ped. examen din pedagogie, aritmetică, geometrie, geografie, fizică și istoria naturală.

Vineri, în 28 maiu (10 iunie), orele 8—12 a. m. c. III teol. pastorală, catihetică, liturgică, română.

Vineri, 28 maiu (10 iunie), orele 3—6 d. a. c. I ped. religie, pedagogie, istoria naturală, aritmetică și geografie.

Sâmbătă, în 29 maiu (11 iunie), orele 8—12 a. m. c. II teol. omiletică, dogmatică, morală, istoria bisericii române.

Luni, în 31 maiu (13 iunie), orele 8—12 a. m. c. I teol. studiul biblic, pedagogie, istoria bis.

Luni, 3 maiu (13 iunie), orele 3—6 d. a. c. II ped. religie, limba română, maghiară, germană, istorie și economie.

Marți, 1/14 iunie, orele 8—12 a. m. c. III ped. religie, limba română, maghiară, germană, istorie și economie.

Marți, în 1/14 iunie, orele 3—6 d. a. c. III teol, exegeză, dreptul can., constituție, igienă.

Miercuri, în 2/15 iunie, orele 8—12 a. m. c. I ped. limba română, maghiară, germană, istorie și economie.

Miercuri, în 2/15 iunie, orele 3—6 d. a. c. II teol. română, exegeză, pedagogie, economie.

Joi, în 3/16 maiu, orele 8—12 a. m. c. II ped. pedagogie, aritmetică, geometrie, geografie și istoria naturală.

Joi, în 3/16 iunie, orele 3—6 d. a. c. I teol. teologia fundamentală, română, economie.

Vineri, în 4/17 iunie, Te Deum și distribuirea testimonniilor.

IV. Examenele orale de calificare învățătoarească.

Marți și Miercuri, în 8/21 și 9/22 iunie examene orale de calificare învățătoarească.

V. Examene private.

Joi, 10/23 iunie, examene private.

VI. Școala de aplicație.

Vineri, în 11/24 iunie, examen la școala de aplicație.

Alcoolismul.

Lupta împotriva băuturii. În toate țările oamenii luminați duc luptă aprigă în potruiva beției și a băuturii de spirtoase. Acuma de curând, la societatea antialcoolică din Franța au ales președinte pe D-l Joseph Reinach. Cu acest prilej dânsul vesti, că vor pune pe biroul Camerei un proiect pentru oprirea absintului (rachiu cu pelin) și imputinarea crâșmelor. Mai arată că antialcoolicii au cu ei pe toți oamenii de știință, cari, cu pilde, au dovedit relele alcoolului; pe cei cari cercetează pricinile fărădelegilor și au aflat cum că cei mai mulți criminali sunt alcoolici, ori fiți de alcoolici și că au săvârșit crima fiind beți. Se știe că partea întâia a beției e cu veselie; a doua, cu furie însoțită de nebunie; pe urmă vine toropeala, amortirea, căderea în starea numită cu drept cuvânt de „beat mort”.

Statisticele dela recrutări arată căderea și încercirea tinerilor în acele mahalale de lucrători unde beția e mai mare. Am arătat de atâtea ori în această revistă cum copiii din părinți băutori și mai ales copiii zemisliți la beție, se nasc slabi, păcătoși și cu prea puțină putere de viață. Așa dar, cu cât într'un

popor crește numărul bețivilor, cu atâta e mai mult amenințat să se stingă.

Doctorii de pe la spitaturi sunt îngroziți de relele beției. Cu toată paza și știința medicală înaintată, oamenii merg slăbind; tot soiul de boli, mai ales oftica, sporesc pe fiecare zi; copiii se nasc mai slabi și mai prostiți. Și cum poate fi altfel, când părinții se otrăvesc zilnic cu alcool, ba dau chiar copiilor băutura?

Domnul Reinach zice că, la nevoie, Franța e destul de bogată și poate să răscumpere fabricile cari fac absent, de oarece e vorba de sănătatea și viitorul neamului.

În această revistă am arătat de atâtea ori-relele băuturilor spirtoase, dar asta nu-i de ajuns. Trebuie să înțelegem că multe sunt pricinile beției: unii zic că-i sărăcie, alții că neștiința e lipsa de însuflețiri mai nobile, noi credem că toate aceste împing la beție și de aci sărăcia vine nepoftită. E de ajuns să bei într-o zi, ca să nu poți munci a doua zi. Și iată nevoia și foamea sosind în casa muncitorului

Alt luptător de frunte în potriiva beției e John Burns în Anglia, care, din lucrător a ajuns acum ministru. De treizeci de ani se luptă împotriva beției.

John Burns zice: „Alcoolul e otrava care atâță nervii, dacă nu prostește, care nimicește pe necetul, dacă nu ucide, pe dată“. Tot el spune că cel dintâi leac care poate aduce ușurare e imputinarea crâșmelor. Vorbind de lucrători zice: „Cel mai mare dușman al lor e alcoolismul“.

Le-am spus toate astea nu că doar cetitorii noștri nu le știu, dar fiindcă e o datorie, din când în când, a ne aminti nouă înșine de dușmanul cel mai mare care ne amenință nu numai pe noi, dar, putem zice, omenirea întreagă.

Toate guvernarea se îngrijesc, și iau, pe cât le stă în putere, măsurile ce se pot lua într-o vreme. Dar străjerul cel mai de seamă e lumina minții, e înălțarea sufletului spre năzuinți mai înalte. E cunoașterea datoriei către țară și familie. Din școală, copiii trebuie să cunoască prin pilde vii și pipăite relele beției: cele trupești precum și cele sufletesti. Să le fie groază și greață de picătura de spirit, cum se îngrozesc de a pune în gură carne de câine ori de pisică. E trist, când ne gândim că azi știința împreună cu religia nu au putere a pune stavilă unui rău vădit, când au avut-o religiile vechi ori au oprit dela unele mâncări sau băuturi. Odată cu această groază și greață de beuturi spirtoase, trebuie înălțat sufletul și deprins cu lucruri mai alese. În loc să simțăm plăcere a se ameți, să caute a ascultă o cântăre frumoasă, a vedea o priveliște ori a auzi o istorisire; în zilele de sărbătoare, o sfătuiră cu rudele și prietenii. Pentru acst scop, sunt de mare folos corurile sătești, jocurile naționale însoțite de poezii, precum și teatrele pentru popor.

Fără îndoială, alcoolismul n'a străbătut atât de mult prin satele noastre, și de aceea ni se pune înainte că poporul român e cel din urmă în privința cătimei de alcool băut. Englezii, Francezii, Germanii, beau mult mai mult. Asta e fiindcă țărănul nu are în totdeauna la îndemână bani și crâsmă. E poate încă o fericire, căci în acele sate unde sunt fabrici și deci țărănii au bani de crâșme de ajuns, beau de zvântă. Tot asemenea locuitorii orașelor noastre beau de speriat. Dovadă desimea crâșmelor. De aceea privirile noastre trebuie ațintite întâiu asupra satelor; acolo lupta e mai lesne, dar și mai folositoare.

(Antialcoolul).

In treacăt.

de G. Coșbuc

Eu spuseseam lui Marin:

„Ia mai lasă sticla'n pace!
Tot gâl-gâl! Nu-ți vezi sărace,
Nasul roșu de pelin?„
El la mine: „Ce face? Drace?“
Și-a început pe drum să joace.

Mai târziu l-am întâlnit

Beat ca 'ntâiu, și-adoua oară.
„Tot cu sticla subsuoară?
Nu te vezi cum ai slăbit?
Las-o, bre, că te omoară!“
„N'o să merg la schit eu, doară!“
Și râdea, râdea să moară!

L-am văzut tot afumat

Zurbagiu și rău la anul.
„Unde ti-ai lăsat sumanul?
Râd de tine toți prin sat
Și te-arată tot: golanul.
„M'a desbrăcut cârciumarul“
Și tușia, tușia, sârmanul.

Iar mai ieri, qu cine dau

Ochi într'un spital?! Marine,
Tu aici? Dar ce'i cu tine?“
Și aștept răspuns, și stau.
Sânge el scupând, în fine:
„Toți acei ce minte n'au,
Pat ca mine!“

Șoarecele și alcoolul. Ca să documentez elevilor mei, cari iau parte la cursul antialcoolic, că alcoolul e otrăvă și ucide viața ființelor organice, am făcut următorul experiment. Am luat o spongă și am saturat-o cu alcool de 45°/₁₀, apoi am pus-o sub un clopot de sticlă. Timp de 5 minute am lăsat se evaporase alcoolul sub clopotul de sticlă, apoi am luat întâiu un șoricel și l'am slobozit sub clopot. Simțind bietul mirosul greu al alcoolului, umblă în dreapta și stânga, jur-impjur, mai sarea în sus, dar fără rezultat. Alcoolul îi irită nasul, căci incontinuu își ștergea botul cu piciorușele. La 5 minute de viețuire sub clopot bietul șoricel se mișcă mai încet, mai apoi s'a oprit locului. Sângele circula mai repede, foalele i-s'a sbătea tot mai tare, dar și sbătearea aceasta slăbește, corpul începe a învânați. Piciorușele încep a tremura. Se întinde o dată și după 15 minute de viețuire sub clopot s'a stins.

Experimentul al doilea tot acest rezultat ni-l a dat.

(N. M.)

CRONICA.

Convocare. Desp. protopp. Boroșineu, al reun. învăț. rom. dela școalele pop. conf. din protopp arădane I—VII. Își va ținea proxima conferință, în Iermata mercuri la 11 mai 1910, la care toți membrii desp. și toți sprijinatorii învățământului popular sunt poftiți a participa. Programa: 1. Dimineața la 8 oare chemarea Duhului St. 2. Ascultarea prelegerii în școala inv. Vas. Vlădica. 3. Cuvânt de deschidere. 4. Reflec-

siuni asupra prelegerii. 5. Prezentarea și cetirea disertațiilor intrate. 6. Raportul comisiilor. 7. Discuțiuni asupra afacerilor școlare. 8. Propuneri și interpelări. 9. Fixarea proximei ședințe. Boroșineu la 20/4 1910. P. Dirlea, președe. Jul. Dirlea, secretar.

Limba învățământului în Rusia. Ministrul de culte rusec a prezentat consiliului ministerial un proiect de lege relativ la școlile private în care face obligatoare limba rusească pentru toate obiectele de învățământ, afară de religie și limba maternă. În școlile medii și populare să pot propune toate obiectele de învățământ în limbă străină afară de limba rusească, istoria patriei și geografia, cari au să se propună în limba rusească, dacă școlarii sunt de una și aceeași limbă străină. Necreștinii numai pentru coreligionarii lor pot susține școala.

Concursuri.

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din opidu **Tenke**, cottul Bihor ppiatul **Tinca** cu termin de alegere **30 zile**, dela prima publicare pe lângă următoarea dotațiune: 1. Pământ arător 2. jugh. 140i□ în preț de 90 cor.; 2. Bir preoțesc parte în bani, parte în naturale în preț de 143 cor. 3. Ștolele îndatinat. 4. Eventualul ajutor dela stat. De cvartir are să se îngrijască alesul, iar sarcinile pământului le va plăti alesul.

Reflectanții, recursele lor ajustate conform regulamentului, adresate comitetului parohial le vor subșterne subșterne subșterne subșterne și se vor prezenta în vre-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din **Tinca** pentru a-și arăta desteritatea în cele pastorale.

Parohia este de clasa I, dar pot recurge și cei cu cvalificațiune de cl II.

Comitetul parohial

În conșelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop. —□— 1—3

Pentru îndeplinirea postului de capelan temporal sistemizat pe lângă parohul neputincios din lănosda cottul Bihor ppiatul **Tinca**, cu termin de alegere pe ziua **23 maiu (5 iuniu) 1910** pe lângă următoarea dotațiune: 1. Bir parohial câte o măsură dela o casă, parte grâu, parte cucuruz. 2. 32 jughere de pământ parohial. 3. Ștolele uzuat.

Din toate aceste până va trăl parohul, va beneficia alegândul capelan jumătate, iar cvartir își va reviră din al său.

Capelanul temporal după moartea parohului va deveni paroh și e dator să îndeplinească toate funcțiunile ce aparțin parohiei, va catehiză în toate școlile din parohie fără să poată pretinde alta remunerațiune.

Parohia e de clasa I, la caz când nu vor fi recurenți de clasa I, să admit și cei cu cvalificațiune de cl II.

Alesul va fi dator să plătească toate dările pentru pământul cel va beneficia.

Reflectanții recursele lor ajustate conform regulamentului le vor subșterne adresate comitetului parohial subșterne subșterne și se vor prezenta în s. biserică din lănosda în atare Duminecă ori sârbătoare spre a-și arăta desteritatea în cele pastorale.

Comitetul parohial.

În conșelegere cu mine: *Nicolae Rocsin* protopop. —□— 1—3

În urma incuviințării Ven. Cons. diecezan cu Nr. 945/910i se publică de nou concurs pentru îndeplinirea parohie, a II din **Chisindia**, apoi pe baza ordinului Ven. Cons. No. 1664/910 se escrie concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Mustești** cu termin de alegere de **30 zile** dela prima publicare în „Biserica și Școala”, pe lângă următoarele, condițiuni, și anume: în **Chisindia**, carea fiind de clasa a II, dela recurenți să recere, cvalificațiunea prescrisă în §-17 alinia a două, dar în lipsa acestora să vor admite și recurenți cvalificați și numai pentru clasa a III-a.

Emolumentele: 1. una sesie pământ parohial de deal, parte arător, parte pășune 2. una grădină intravilană 3. birul preoțesc câte una măsură cucuruz sfărmat, 4. stolele legale 4. întregirea legală Jela stat.

în **Mustești**, care fiind de clasa a III, dela recurenți să recere cvalificațiunea corespunzătoare.

Emolumentele: 1. Casa cu intravilan parohial, 2. O sesie parohială, parte arător parte fanaț 3. Biral dela fiecare număr de casă una măsură cucuruz sfărmat, sau în bani două coroane 4. Stolele legale 5. Întrăgirea legală dela stat.

Alesul la ori cari din aceste parohii, vor avea să supoarte dările publice după sesie și intravilan, cel va beneficia, observându-se că aleși vor fi obligați a provedea catehizarea în școlile confesionale ort. din loc fără alta remunerațiune dela parohie ori dieceză.

Doritorii îndreptățiți de a ocupa vreuna din aceste parohii, să avizează, că petițiile lor ajustate regulamentar și adresate comitetului parohial respectiv să le înainteze P. Oficiu protopresbiterial în **Butyin** (Buteni) având dânsii cu stricta observarea §-lui 20 din Regulamentul pentru parohii, a se prezenta în vre-o duminică ori sârbătoare în s-ta biserică cutare spre ași arată desteritatea în oratorie și cântare.

Comitetele parohiale

În conșelegere cu *Iulia Bodea* adm. protopresbiterial.

—□—

2—3

Pentru îndeplinirea parohiei a doua vacante din **Soborșin** prin aceasta să publică concurs cu terminul de recurgere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Parohia este de clasa I-a.

Venitele acestei parohii sunt: 1. întregirea dotațiunii din vistieria statului 1490 cor. 68 fil. (690 cor. 68 fil.). 2. 4 jughere, de pământ, parte arător, parte fanaț. 3. Birul și stolele legale.

Doritorii de a ocupa această parohie să-și trimită recursele ajustate conform regulamentului, în terminul concursual, oficiului pprezbiterial din **Mariaradna**, iar dânsii să se prezinte — cu stricta observare a dispozițiunilor regulamentare — în S-ta biserică din **Soborșin**, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința dela 14/27 martie, 1910

Comitetul parohial

În conșelegere cu *Procopie Givulescu*, pprezbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante din **Milova** să publică concurs, cu termin de alegere de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala”.

Parohia este de clasa a III-a.

Venitele acestei parohii sunt cele fixate în coala B. de fașune.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți, ca recursele lor ajustate conform regulamentului pentru parohii și adresate comitetului parohial din Milova să le susțină în termenul concursual Oficiului prez-biteral din Mariaradna, iar dâșii să se prezinte — pe lângă stricta observare a dispozițiilor regulamentare — în S-tă biserică din Milova pentru a-și arăta des-teritatea în cele rituale.

Din ședința comitetului parohial din Milova ținută la 14/27 martie, 1910.

Comitetul parohial.

În conțelegere cu: *Procopie Givulescu*, protoprezbiter.

—□—

3—3

Pe baza incuviințării Ven. Consistor, de sub Nr. 4598/909, se publică licitațiune minuendă, pentru edificarea de nou a unei sale de învățământ, pentru comuna bisericească gr. or. rom. din Pojoga (Pozsoga) protopresb. Lipovei, Comitatul Caras-Severin, cu prețul de exclamare: 6629 cor. 96 fileri pe ziua de 20 aprilie c. v. 3 mai n. 1910, la 11 oare în localitatea școalei vechi din loc.

Licitanții au a depune vadiu de 10% din prețul de strigare în numerar, ori papire de valoare acceptabile.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare, se pot vedea la oficiul parohial de acolo.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de a da lucrarea spre ezechutare aceluia din licitanți în care va avea mai multă încredere.

Licitantul nu-și poate forma dreptul la diurne și spese de călătorie. Contractul încheiat cu întreprinzător va fi valabil îndată după subscriere, pentru comuna bis. numai după aprobarea lui din partea Ven. Consistor.

Dat, din ședința comitetului par. din Pojoga, ținută la 14/27 martie 1910.

Iosif Olari,
preș. com. par.

Teodor Bollo,
not. com. par.

—□—

3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza incuviințării Ven. Consistor diecezan, dtto 7/20 noemvrie 1909 Nr. 6583 1909 să eserie licitațiune minuendă pentru zidirea unui edificiu școlar (: sala de învățământ și localitățile învățătorului :) gr. ort. rom. confesional din Bruznic protopopiatul Lipovei.

Prețul de esclamare 12,060 cor. 62 fil.

Licitațiune se vă țineă în 19 aprilie (2 maiu) 1910 la 2 oare d. a. în localitatea școalei confesionale gr. ort. rom din loc.

Doritorii de a întreprinde acest lucru să se prezenteze în ziua amintită, având a depune vadiul de 10% din prețul esclamării în bani gata ori hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri, să pot vedea în ori ce zi la oficiul parohial din loc.

Comuna bisericească își rezervă dreptul de preferință asupra acelor măestrii întreprinzători în cari va avea mai multă încredere. Participanții la licitațiune nu au dreptul a pretinde diurne sau spese de călătorie.

Contractul încheiat pentru întreprinzători va fi valabil îndată după subscriere, iară pentru comuna bisericească numai după aprobarea Ven. Consistor diecezan.

Bruznic din ședința comitetului parohial gr. ort. rom. ținută la 20 martie 1910 s. n.

Georgiu Marku,
pres. com. par.

Iuliu P. Olariu,
paroh.

Iosif Toni,
not. com. par.

În conțelegere cu protopopul tractual.

—□—

1—3

Pentru zidire școalei din Păiușeni, (prot. Buteni) pe baza incuviințării Venerabilului Consistor de sub Nru 8267/909 17/30 dec. se publică licitațiune minuendă cu prețul de exclamare 4000 coroane pe ziua de 25 aprilie (8 maiu) 1910 la 11 ore în localitatea școalei. Licitanții au să depună ca vadiu 10% din prețul de exclamare în bani gata, ori în hârtii de valoare acceptabile. Planul și preliminarul de spese și condițiunile de licitațiune să pot vedea la oficiul parohial din loc. Comuna bisericească își rezervă dreptul de a da lucrarea spre ezechutare aceluia dintre licitanți în care va avea mai multă încredere.

Licitanți nu-și pot forma drept la diurne și și spese de călătorie. Contractul încheiat pentru întreprinzătorii va fi valabil după subscriere, pentru comuna bisericească numai după aprobarea Venerabilului Consistor.

Păiușeni, din ședința comitetul parohial ținută la 28 martie (10 aprilie 1910).

Ioan Andrei,
preș. com. par.

Ioan Lipovan,
not. com. par.

—□—

2—3

Prăznicarele:

Bunavestirea, Floriile, In-

vierea Domnului, Sfântul

George, lucrate frumos,

conform prescrișelor bi-

sericei noastre pe lemn

de teiu, se află de vân-

zare cu prețul de 9.—

Coroane pr. bucată, la

Librăria Diecezană

din Arad, Str. Deák-Ferenc Nrul 33—34